

संगंसि सरितश्चैव वनान्युपवनानि च । अत्यकामन्महाराजो गिरिश्चाप्यन्वयत ।

१८०

तस्मिन् देशे च राजेन्द्र यत्र तद्व्यमुत्तमं । चक्रे निवेशनं राजा पाण्डवः सह सैनिकैः ।

शिवे देशे समे चैव तदा भरतसत्तम । अग्रतो ब्राह्मणान् कृत्वा तपोविद्यादमान्वितान् ।

पुरोहितञ्च कौरव्य वेदवेदाङ्गपारगं । आग्निवेश्यञ्च राजानो ब्राह्मणाः सपुरोधसः ।

कृत्वा शान्तिं यथान्यायं सर्वशः पर्यवारयन् । कृत्वा तु मध्ये राजानममात्यांश्च यथाविधि ।

षट्पदं नवसङ्ख्यानं निवेशं चक्रिरे द्विजाः । मत्तानां वानरेन्द्राणां निवेशञ्च यथाविधि ।

१८१

कारयित्वा स राजेन्द्रो ब्राह्मणानिदमब्रवीत् । अस्मिन् कार्ये द्विजश्रेष्ठा नचत्रे दिवसे शुभे ।

यथा भवन्तो मन्यन्ते कर्तुमर्हन्ति तत्तथा । न नः कालात्ययो वै स्यादिहैव परिलम्बतां ।

इति निश्चित्य विप्रेन्द्राः क्रियतां यदनन्तरं । श्रुत्वैतद्वचनं राज्ञो ब्राह्मणाः सपुरोधसः ।

इदमूचुर्वचो हृष्टा धर्मराजप्रियेसवः ।

अथैव नचत्रमहश्च पुण्यं यतामहे श्रेष्ठतमक्रियासु । अम्भाभिरयेह वसाम राजन् उपोयताञ्चापि भवद्भिरय ।

१८२

श्रुत्वा तु तेषां द्विजसत्तमानां कृतोपवासा रजनीं नरेन्द्राः । ऊषुः प्रतीताः कुशसंस्तरेषु यथाऽध्वरे प्रज्वलिता ऊताशाः ।

ततो निशा सा व्यगमन्महात्मनां संशृण्वतां विप्रसमीरिता गिरः । ततः प्रभाते विमले द्विजर्षभाः वचोऽब्रुवन् धर्ममुतं नराधिपं ।

इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीतापर्वणि सुवर्णकोषसंप्राप्तौ चतुःषष्टोऽध्यायः ॥ ६४ ॥

॥ ब्राह्मणा ऊचुः ॥ क्रियतामुपहारोऽस्य व्यक्त्वस्य महात्मनः । दत्त्वापहारं नृपते ततः स्वार्थं यतामहे

श्रुत्वा तु वचनं तेषां ब्राह्मणानां युधिष्ठिरः । गिरीशस्य यथान्यायमुपहारमुपाहरत् ।

आज्येन तर्पयित्वाऽग्निं विधिवत् संस्त्रुतेन च । मन्त्रसिद्धं चरुं कृत्वा पुरोधाः स यथौ तदा ।

१८३

स गृहीत्वा सुमनसो मन्त्रपूता जनाधिप । मोदकैः पायसेनाथ मंसैश्चोपाहरदालिं ।

सुमनोभिश्च चित्राभिराजैरुच्चावचैरपि । सर्वं शिष्टतमं कृत्वा विधिवद्देदपारगः ।

किङ्कराणां ततः पश्चाच्चकार बलिमुत्तमं । यजेन्द्राय कुबेराय मणिभद्राय चैव हि ।

तथाऽन्येषाञ्च यक्षाणां भूतानां पतयश्च ये । कशरेण च मांसेन निवापैस्तिलसंयुतैः ।

आदनं कुम्भशः कृत्वा पुरोधाः समुपाहरत् । ब्राह्मणेभ्यः सहस्राणि गवां दत्त्वा तु भूमिपः ।

१८४

नक्तञ्चराणां भूतानां व्यादिदेश बलिं तदा । धूपगन्धैर्निरुद्धं तत् सुमनोभिश्च संवृतं ।

शुशुभे स्थानमत्यर्थं देवदेवस्य पार्थिव । कृत्वा पूजाञ्च रुद्रस्य गणानाञ्चैव सर्वशः ।

यथौ वासं पुरस्कृत्य नृपो रत्ननिधिं प्रति । पूजयित्वा धनाध्यक्षं प्रणिपत्याभिवाद्य च ।

सुमनोभिर्विचित्राभिरपूपैः कशरेण च । शङ्खादींश्च निधीन् सर्वान् निधिपालांश्च सर्वशः ।

अर्चयित्वा द्विजाग्रान् स स्वस्तिवाच्यं च वीर्यवान् । तेषां पुण्याहघोषेण तेजसा समवस्थितः

१८५

प्रीतिमान् स कुरुश्रेष्ठः खानयामास तद्धनं । ततः पात्रीः सकरका बद्धरूपा मनोरमाः ।

भृङ्गाराणि कटाहानि कलसान् वर्द्धमानकान् । बह्वि च विचित्राणि भाजनानि सहस्रशः

उद्धारयामास तदा धर्मराजो युधिष्ठिरः । तेषां रक्षणमप्यासीन्महान् करपुटस्तदा ।